

opinió

Ensabonar el superior**Tomeu Ferrer***Redactor en cap d'Empren!*

► A la pàgina 26 d'aquest número podreu llegir un article molt interessant. Parla de la importància que té per als emprenedors el fet que l'administració pública funcioni bé. Crec sincerament que un país no pot anar bé si no té una administració i uns servidors públics eficients. Però també puc afirmar que les administracions generen actuacions per part dels empleats públics més tendents a ensabonar els superiors jeràrquics que a servir el ciutadà. Com que estem a punt de fer vacances, els contaré algunes experiències que m'han passat amb funcionaris. Durant un temps vaig treballar a una empresa d'Internet per compte d'un departament de la Generalitat. Tractava amb un funcionari de rang mitjà i els puc assegurar que les sorpreses eren constants.

Un dia exigia que la *web* que preparàvem fos totalment informativa: «Si hi hagués un atemptat, caldria que la notícia sortís fent pampallugues», ens ordenava. Dos dies més tard ens esbrancava per fer una portada

«plena de notícies».

No és que el funcionari s'hagués tornat boig. Potser havia comentat el cas amb algú a l'ascensor i en veure que no li feia gràcia va girar en rodó...

Un altre dia vaig rebre una escridassada perquè havíem destacat la presentació d'una innocent jornada de suport a un col·lectiu de malalts. Aquella jornada tenia una actriu catalana com a padrina... Doncs bé, el funcionari ens va criticar que destaquéssim aquella dona, que sempre hi havia col·laborat, i que es presentava a les municipals de la seva localitat en un lloc simbòlic, pel partit del Govern! I és clar, la gent podia entendre que érem progovernamentals. Els juro que només volíem ajudar l'entitat que treballava a favor dels afectats per l'esclerosi múltiple. Però el funcionari papista trobava que anar a favor del Govern era no treure una artista que ajudava persones amb problemes i que, gairebé ningú ho sabia, era candidata: de bojos.

Però el que és de bojos és que el fervent partidari del Govern anterior de cop es va reciclar, i és un ferm partidari del partit que ocupa la conselleria on treballa. A més, ha ascendit!

editorial

El nostre futur digital

La bretxa digital és un concepte encunyat per explicar la gran distància que hi ha entre els països que ultimem l'extensió universal a la banda ampla d'Internet i aquells que encara tenen un accés limitat al telèfon.

A Catalunya també hi ha una bretxa digital. A pocs quilòmetres de Barcelona hi ha dificultats perquè les persones tinguin Internet amb una certa velocitat. I això frena el desenvolupament d'aquestes zones.

Per evitar el problema, es van crear unes primeres instal·lacions per facilitar la connectivitat a velocitat correcta. Aquests serveis es coneixen com a telecentres. Els van ubicar a Catalunya en zones perifèriques respecte a l'àrea metropolitana. De seguida, els impulsors es van adonar de la importància que podien tenir aquells serveis: podien servir per dinamitzar l'economia de la zona.

Les comarques de l'interior de Catalunya tenen una problemàtica important més enllà de l'econòmica. Els joves més preparats, després de passar per la universitat, no poden quedar-s'hi perquè

als seus pobles no hi ha oportunitats. Aquest problema era conegut ja fa anys com la fuga de cervells.

Els responsables polítics locals fa temps que pensen en quina solució poden donar per evitar que els pobles quedin condemnats a economies amb molt poc valor afegit. I aquí entra la idea de potenciar el teletreball.

Ens cansem de sentir que vivim en un món globalitzat.

Que en qualsevol moment es poden moure milers de milions d'euros o de dòlars d'un país a un altre situat a l'altra punta del globus només prement un botó. Però quan es parla de treball, tot és més difícil.

Tots, empreses i treballadors, estem acostumats a la centralització a la feina. Es va al lloc de treball, de vegades fent molts quilòmetres i gastant molta energia. Els empresaris volen tenir a mà els col·laboradors, i els treballadors se senten abandonats si no són a la central.

Les empreses més avançades han vist els avantatges que suposa la descentralització. Aquest és el primer pas per poder operar a partir de teletreballadors. Perquè aquest fet sigui acceptat, calen encara alguns canvis. Un d'ells és que es consideri el teletreballador com un més a l'empresa, no un operari de segona. Per part de l'empresa, caldria que es valorés com a normal que els treballadors no siguin a l'oficina o el taller, i que delegar no suposa abaixar la guàrdia en qualitat ni en exigència.

Els centres de teletreball que funcionen a Catalunya tenen més ambició que la de facilitar que hi hagi empreses que contractin alguna part de la producció a molts quilòmetres de la seva seu. Es vol que siguin nuclis de desenvolupament econòmic, que mantinguin els joves preparats al territori i col·laborin en la creació d'empreses, potser petites, però empreses vinculades a la terra i que aposten pel seu futur.

La gent troba fàcil invertir globalment, però no el treball descentralitzat

funcionen a Catalunya tenen més ambició que la de facilitar que hi hagi empreses que contractin alguna part de la producció a molts quilòmetres de la seva seu. Es vol que siguin nuclis de desenvolupament econòmic, que mantinguin els joves preparats al territori i col·laborin en la creació d'empreses, potser petites, però empreses vinculades a la terra i que aposten pel seu futur.

Efectes de l'atur: etapes i suport social

► **Seguim aquesta setmana parlant del dol professional. Les reaccions davant la pèrdua de feina es manifesten, com amb altres pèrdues, en diferents àrees: psicològiques, socials i espirituals. Per això, durant el procés de dol, algunes capacitats i habilitats estan minvades, i això impedeix accions útils per recuperar l'ocupació.**

Un dels efectes psicològics més notoris és la pèrdua d'autoestima. És a dir, la deterioració del concepte que un té de si mateix. Es manifesta com a sentiment d'inseguretat i fracàs, de vergonya o culpa. El temps mínim que triga una persona per començar a valorar-se positivament de nou i descobrir les seves possibilitats laborals acostuma a estar entorn del mes i mig després de la desvinculació, i està relacionat, entre altres coses, amb l'empleabilitat.

Quant als efectes socials, la persona es percep a ella mateixa com degradada, i se'n veuen afectades les relacions amb els altres. El treball aporta al professional un sentit de la identitat, un ritme quotidià, i en moltes ocasions, la pertinença a un grup (inclinació). La desvinculació provoca la ruptura d'una sèrie de contactes amb el mitjà social de la persona (companyes, proveïdors, clients, amics, etcètera). En conseqüència, pot pertorbar la persona i generar-li sentiment d'inferioritat, agreujat per la seva baixa autoestima i l'allunyament del seu estatus social. Aquesta desvalorització resulta d'es-

pecial rellevància a l'entorn familiar, sobretot si la persona aturada és el cap de família i no pot aportar el sou mensual. L'atur acostuma a augmentar les tensions i conflictes familiars, per la qual cosa representa també una amenaça a la principal font de suport social i de relacions estables de què disposa l'individu a la nostra societat.

Hi ha altres casos en els quals les persones, sense haver estat efectivament desvinculades, travessen processos de dol:

✓ Davant un canvi de funcions. El treball implica un arrelament a un lloc físic i psicològic, costums i hàbits que hauran de ser modificats. A més, la persona s'enfronta a una incertesa davant el futur.

✓ Síndrome del supervivent. En el cas d'acomiadaments col·lectius, el procés de dol també pot manifestar-se entre els empleats que conserven el lloc de treball. Aquests professionals solen tenir un sentiment de culpa per l'acomiadament dels companys i no el seu. Síntomes habituals solen ser estrès, ansietat, desmotivació, inseguretat en el futur.

Les etapes psicològiques que travessen en el procés de dol les persones que

han estat desvinculades laboralment són molt similars a les d'altres tipologies de pèrdua. Són les següents:

- ✓ Incredulitat. És la primera reacció enfront l'evidència de la pèrdua, un mecanisme de defensa que esmorteix l'impacte de la notícia i que inclou sensació d'atordiment i xoc. La persona no desitja acceptar la realitat.
- ✓ Regressió. Es produeix una aparent recuperació i la persona viu la pèrdua com un estat transitori



(alguns experts ho denominen estar de vacances o optimisme irreal).

- ✓ Manifestació d'emocions i sentiments. La persona canvia la seva percepció sobre si mateixa i es reconeix la pertinença al col·lectiu d'aturats. En aquesta fase afloren el ressentiment, la frustració, la inseguretat i el fracàs. Sentiments normals, ja que la persona es considera rebutjada per la societat.

Cap al final d'aquesta etapa disminueixen l'agressivitat i la crítica excessiva cap als altres i cap a un mateix, i es produeix l'acceptació parcial de la pèrdua.

- ✓ Desolació. La persona manifesta un estat de desolació en començar a assumir l'absència, arribant a l'estat d'ànim més afeblit. Comença l'allunyament de la situació anterior, i es deixen enrere expectatives i processos mentals associats a la situació passada.

- ✓ Acceptació. S'accepta la pèrdua intel·lectualment i emocionalment. S'arriba al procés de cicatrització, i es prepara per projectar-se al futur i afrontar nous projectes, activitats i responsabilitats. L'ésser humà té dos mecanismes per avançar: apropar-se a allò que li proporciona plaer i allunyar-se d'allò que li causa dolor. Evitar el dolor no comprometent-se amb el que està passant podria ser, per tant, una possibilitat, encara que de cap manera elegible; perquè aferrar-s'hi és viure conreant el passat, el que ja no és.

Si no es completa el procés del dol, es deixen etapes fonamentals per cobrir: per conèixer-nos millor, superar reptes i descobrir recursos interns, madurant de cara a altres pèrdues futures. Segons J. Bucay, el major desafiament d'un individu sa és saber que pot afrontar la pèrdua de qualsevol cosa. El coratge i la fortalesa de la maduresa consisteix a agafar consciència que podem afrontar

tot el que ens passi. Obtenir i perdre són part de la dinàmica d'una vida considerada feliç, i no hi ha pèrdua que no impliqui un guany, un creixement personal; però és important registrar el guany experimentat com un resultat d'aquella pèrdua.

La importància del suport

El suport social és un factor de compensació importantíssim enfront d'alteracions psicològiques en persones en situació d'atur. L'atur és un factor d'estrès que pot alleugerir-se amb el suport d'especialistes de transició professional, consultors o experts en assessorament filosòfic (terapeutes i psicòlegs).

La comprensió de l'entorn més proper, família i amics, també resulta clau; facilitant que aquestes persones es percebin com a part d'una xarxa social valorada, en lloc d'exclusivament com aturats. Són amics, pares, professionals, etcètera. Membres, tots, d'un grup que els permet sentir-se valorats i les paraules del qual tindran gran importància. La paraula té poder de vida i mort, i una paraula d'alè compartida amb algú que se sent desanimat pot ajudar a aixecarlo i finalitzar el dia, mentre que una paraula destructiva pot acabar de destruir-lo. Per això, no només és important ser curosos amb el que diem, sinó amb el que escoltem.

Carles Polo i Maria José Dunjé
www.acambio.com